

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้การออมของประชาชนโดยทั่วไปส่วนใหญ่ในรูปของเงินฝากธนาคารเป็นที่นิยมมากขึ้น เพราะมั่นใจว่าปลอดภัยและมีความเสี่ยงต่ำ แต่ปรากฏว่าผลตอบแทนที่ได้รับคือดอกเบี้ยอยู่ในอัตราที่ต่ำมากด้วย การแสวงหาช่องทางการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนวิธีอื่น เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อพันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ ตัวสัญญาใช้เงิน จึงเป็นช่องทางที่ถูกนำมาพิจารณาอยู่ในขณะนี้ อย่างไรก็ตาม การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงเช่นเดียวกันกับการลงทุนประเภทอื่นๆ หากธุรกิจที่เลือกลงทุน เผชิญสภาวะที่ไม่เอื้ออำนวยหรือผลประกอบการลดต่ำลง ย่อมส่งผลให้เงินปันผลที่พึงจะได้รับลดลงไปด้วย และในกรณีที่ธุรกิจใด ประสบภาวะขาดทุนจนต้องปิดกิจการลงก็จะได้รับเงินลงทุนคืน ก็ต่อเมื่อธุรกิจยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่หลังจากชำระส่วนที่เป็นหนี้สินคืนให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดแล้ว แม้ว่าการลงทุนในหลักทรัพย์จะมีความเสี่ยง แต่ว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น เช่น การลงทุนในรูปเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ ที่คนส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นการลงทุนที่ปลอดภัย เพราะไม่มีความเสี่ยงในการได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นที่ฝากและสามารถเรียกคืนได้เมื่อต้องการ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงโอกาสที่ผู้ออมจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่สูงหรือเท่าเทียมระดับอัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามภาวะเศรษฐกิจนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเสมอไป และหากเงินเฟ้อมีอัตราสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หรืออัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดต่ำลง ผลตอบแทนที่แท้จริงจากเงินออมดังกล่าวก็ลดต่ำลงด้วยเช่นกัน เมื่อบุคคลมีรายได้ตามทฤษฎีการถือเงินของ จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ความต้องการถือเงินสดของประชาชนจะแบ่งได้ 3 ประการ คือ ความต้องการถือเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ความต้องการถือเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เช่น เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดอุบัติเหตุ ขาดรายได้อันเนื่องมาจากถูกให้ออกจากงาน และความต้องการถือเงินประการสุดท้าย คือเพื่อนำไปใช้ในการลงทุน เรียกความต้องการถือเงินนี้ว่า ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร ความต้องการถือเงิน 2 ประการแรกนี้ เป็นการใช้จ่ายโดยไม่ได้รับผลตอบแทน ซึ่งต่างจากประการที่สาม เมื่อได้รับผลตอบแทนในระดับที่ยอมรับได้เมื่อเทียบกับความ

เสี่ยงที่จะเกิดขึ้นแล้ว ถ้าผลตอบแทนจากการลงทุนสูง ความต้องการถือเงินประเภทนี้จะมีน้อย ในทางกลับกัน ถ้าผลตอบแทนต่ำ ความต้องการถือเงินประเภทนี้จะมีมาก เพราะประชาชนไม่ต้องการลงทุน ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าการลงทุนในหลักทรัพย์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้มีเงินออมที่แสวงหาผลตอบแทน โดยระดับของผลตอบแทนสำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์มีความผูกพันใกล้ชิดกับปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจและระบบเศรษฐกิจ การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นทางเลือกเพื่อการออมเงินในระยะยาวที่ผู้ออมสามารถหลีกเลี่ยงหรือป้องกันค่าของเงินที่ลดลงอันเกิดจากระดับอัตราเงินเฟ้อได้ เพราะการลงทุนในหลักทรัพย์จะช่วยรักษามูลค่าที่แท้จริงของเงินลงทุนและให้ผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล ถ้าไรส่วนทุนและสิทธิการจองซื้อหุ้นใหม่ในราคาต่ำกว่าผู้ลงทุนอีกด้วย และหากผู้ลงทุนมีความรอบรู้และชาญฉลาดพอ ก็จะสามารถเลือกซื้อเลือกขายหลักทรัพย์ต่างๆ ในระดับราคาและจังหวะเวลาที่ทำให้ผลตอบแทนได้สูงกว่า

ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ก็อาจเป็นการออมเงินอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมในระยะยาว นักลงทุนที่ดีจึงควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าควรลงทุนในลักษณะรูปแบบใด ใช้เงินทุนมากน้อยเท่าไร โดยมีจุดมุ่งหมายคือผลตอบแทนตามที่ต้องการ ถ้าหลักทรัพย์มีความเสี่ยงสูง ผลตอบแทนที่ได้รับจะต้องสูงด้วย และในทำนองเดียวกัน หลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนก็ย่อมต่ำด้วย จะเห็นว่าการลงทุนซื้อขายหุ้นของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์นั้นมีสภาพคล่องสูง (Liquidity) จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาหุ้นตามความต้องการของผู้ซื้อผู้ขายขึ้นลงตลอดเวลา

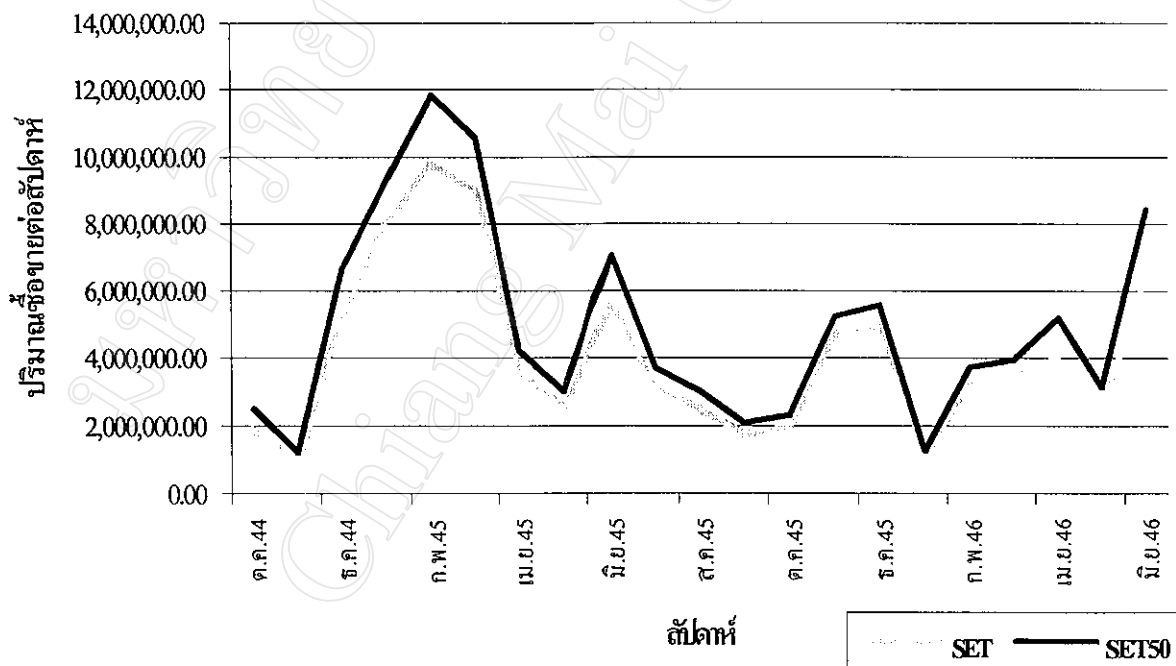
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกวิเคราะห์ดัชนีราคาหุ้นในกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 50 Index) เนื่องจากเห็นว่าดัชนีราคาหุ้นกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ มีลักษณะการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันกับดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อีกทั้งปริมาณการซื้อขายของหุ้นในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์มีมากกว่าครึ่งหนึ่ง เมื่อเทียบกับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของทั้งตลาด จึงเป็นตัวสะท้อนภาพรวมของตลาดได้อย่างชัดเจน ตามรายละเอียดดังภาพที่ 1.1

จากปัจจัยภายใน เช่น กำไรต่อหุ้น ทุนจดทะเบียน ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราผลตอบแทนของแต่ละหลักทรัพย์ในตลาดเท่านั้น หากแต่ยังมีปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคย่อมเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของตลาดหลักทรัพย์ด้วยเช่นกันและจากการแข่งขันของบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ภายใต้เงื่อนไขของภาวะเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความยากลำบากแก่นักลงทุนในการตัดสินใจลงทุนของตนเอง จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงอิทธิพลของบรรดาตัวแปรต่างๆ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้

ประกอบการทำความเข้าใจถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของตลาดหลักทรัพย์

ด้วยเหตุนี้ การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้จึงต้องการเสนอข้อมูลที่จะสามารถตอบคำถามว่า ปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจได้นำเชื่อถืออย่างไร เนื่องจากได้พิจารณาถึงความสำคัญของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อความผันผวนของดัชนีราคาหุ้นในกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ อัตราผลตอบแทนตลาด อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ อัตราเงินเฟ้อ และดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม อันจะนำไปสู่การเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินค่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (Expected Return) และการวัดความเสี่ยง (Risk) เพื่อช่วยให้นักลงทุนสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1.1 เปรียบเทียบปริมาณการซื้อขายรายสัปดาห์ของหุ้นในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 50 Index) และดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index)

ที่มา : Reuters (2003: Online)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนส่วนเกินของดัชนีหุ้นกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ กับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนส่วนเกินของแต่ละหลักทรัพย์ในดัชนีหุ้นกลุ่ม 50 หลักทรัพย์กับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ของการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนส่วนเกินของดัชนีหุ้นกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ กับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนส่วนเกินของแต่ละหลักทรัพย์ในดัชนีหุ้นกลุ่ม 50 หลักทรัพย์กับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. วิเคราะห์เฉพาะหุ้นในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2545
2. ใช้ข้อมูลอัตราผลตอบแทนรายสัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 260 สัปดาห์
3. ตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่ใช้ 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม และอัตราผลตอบแทนตลาดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.5 นิยามศัพท์

ความเสี่ยง (Risk) ความเสี่ยงในการถือหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์ที่อาจทำให้ผลตอบแทน (Return) ที่จะได้รับน้อยกว่าผลตอบแทนที่คาดหวังไว้ สาเหตุอาจมาจากการที่เงินปันผลหรือดอกเบี้ยที่ได้อาจน้อยกว่าที่คิด (Failure of Dividend) และ/หรือ ราคาของหลักทรัพย์ที่ปรากฏนั้นน้อยกว่าที่คาดไว้ สาเหตุที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง (Variations) อาจมาจากอิทธิพลภายนอกกิจการที่ไม่สามารถควบคุมได้ เรียกว่า Systematic Risk ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และทางด้านสังคม เป็นความเสี่ยงส่วนที่ทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนไป โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาด

ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยจากภายในกิจการที่สามารถควบคุมได้ เรียกว่า Unsystematic Risk หรือความเสี่ยงที่ไม่มีผลต่อระบบ คือความเสี่ยงที่มีผลต่อบริษัทใดบริษัทหนึ่งโดยเฉพาะเพียงแห่งเดียว โดยไม่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์อื่นในตลาด ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมของผู้บริโภค (Consumer Preference) การนัดหยุดงานของแรงงานในบริษัท (Labor Strikes) เป็นต้น

ค่าชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) หมายถึง ส่วนต่างระหว่างผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง (Risk Asset) ชนิดใดชนิดหนึ่งกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยง (Risk Free Asset) ณ ช่วงเวลาการลงทุนเดียวกัน

ดัชนีราคาหุ้น (Stock Price Index) เป็นเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นโดยรวมในตลาดคือ ถ้าดัชนีมีค่าสูงหมายความว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้น ถ้าดัชนีมีค่าลดลงหมายความว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้น

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดรวมในวันที่คำนวณกับมูลค่ารวม ณ วันฐาน โดยวันฐาน คือ วันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันแรกที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์และจะมีการปรับฐานในกรณีที่มีหลักทรัพย์ใหม่เข้าตลาด หรือมีการเพิกถอนหลักทรัพย์ออกจากตลาด หรือมีการเพิ่มทุนหรือลดทุนหรือควบกิจการกับบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ (SET 50 Index) หมายถึง ดัชนีราคาหุ้นที่ใช้แสดงระดับและความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นสามัญ 50 ตัวที่มีมูลค่าตลาดสูงและการซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการคำนวณ เป็นเช่นเดียวกับการคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ใช้วันที่ 16 สิงหาคม 2538 เป็นวันฐาน ทั้งนี้จะมีการปรับรายซื้อหุ้นหรือหลักทรัพย์ที่นำมาใช้คำนวณทุก 6 เดือน มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหลักทรัพย์ดังนี้

ก) เป็นหุ้นสามัญที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยต่อวันสูงสุด 150 ลำดับแรกจากจำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด โดยคำนวณจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยรายวันที่ปรากฏบนกระดานหลักในแต่ละเดือน และคำนวณเฉลี่ยย้อนหลัง 12 เดือน นับจากวันที่มีการพิจารณาคัดเลือก

ข) เป็นหุ้นสามัญที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือจะต้องเป็นหุ้นสามัญที่มีมูลค่าการซื้อขายรายเดือนบนกระดานหลักสูงกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อหุ้นของหุ้นสามัญทั้งตลาดในเดือนเดียวกันเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 9 ใน 12 เดือนในช่วงระยะเวลาที่ใช้พิจารณา หรือ 3/4 ของจำนวนเดือนที่มีการซื้อขายในช่วงระยะเวลาที่ใช้พิจารณา แต่ 3/4 ของจำนวนเดือนที่มี

การซื้อขายในช่วงระยะเวลาที่ใช้พิจารณานั้นต้องเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน โดยมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อหุ้นจะคำนวณจากมูลค่าการซื้อขายรายเดือนบนกระดานหลักของหุ้นสามัญทั้งหมดหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญจดทะเบียนที่มีการซื้อขายในเดือนนั้น ๆ

ก) เป็นหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน ก่อนวันที่ทำการพิจารณาคัดเลือก สำหรับหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์น้อยกว่า 12 เดือน แต่เป็นระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือน นับจากเดือนที่จดทะเบียนไปจนถึงเดือนสุดท้ายของการพิจารณาคัดเลือก หลักเกณฑ์ข้างต้นจะถูกปรับใช้ตามระยะเวลาที่หุ้นสามัญนั้นได้เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ในกรณีที่มีหุ้นสามัญผ่านหลักเกณฑ์การคัดเลือกทั้งสามข้อข้างต้นเป็นจำนวนมากกว่า 50 หลักทรัพย์ หุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจะถูกจัดลำดับอีกครั้งตามมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยรายวัน จากนั้นหุ้นสามัญ 50 ลำดับแรก จากการจัดลำดับดังกล่าวจะถูกนำมาใช้คำนวณดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ ส่วนหุ้นสามัญที่เหลือจะนำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ในรายการสำรอง (Replacement List) ซึ่งเตรียมไว้ในการกรณีที่อาจมีหุ้นสามัญใดในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ ขอเพิกถอนตัวเอง หรือถูกเพิกถอนจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน หุ้นสามัญในลำดับที่ 51 เป็นต้นไป ที่ปรากฏอยู่ในรายการสำรองก็จะถูกนำมาแทนที่หุ้นสามัญที่มีการเพิกถอนไป

ในทางตรงกันข้าม หากมีหุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกทั้งสามข้อดังกล่าวข้างต้นน้อยกว่า 55 หลักทรัพย์ (ประกอบด้วย 50 หลักทรัพย์สำหรับคำนวณดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ และอย่างน้อย 5 หลักทรัพย์สำหรับใช้เป็นรายการสำรอง) ก็มีความจำเป็นต้องปรับหลักเกณฑ์ในข้อที่ 2 เพื่อให้ได้จำนวนหุ้นสามัญครบตามที่ต้องการ โดยทำการลดอัตราส่วนของมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อหุ้นจากเดิมซึ่งกำหนดไว้ที่ร้อยละ 50 ของมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อหุ้นของหุ้นสามัญทั้งหมด โดยปรับลดลงเป็นร้อยละ 50, 45, 40, ... ตามลำดับ (ลดลงร้อยละ 5 ในแต่ละครั้ง) จนกระทั่งมีจำนวนหุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกครบตามจำนวนที่ต้องการ

เงินปันผล (Dividend) หมายถึง ส่วนของกำไรที่บริษัท (หรือกองทุนรวม) แบ่งจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ (หรือหน่วยลงทุน) ตามสิทธิของแต่ละหลักทรัพย์ เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิกำหนดไว้ตายตัวเป็นร้อยละของราคาตราไว้ แต่เงินปันผลของหุ้นสามัญจะเปลี่ยนแปลงไปตามผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละปี คณะกรรมการบริษัทจะประกาศกำหนดการจ่ายเงินปันผลแก่หุ้นสามัญเป็นคราวๆไป การจ่ายเงินปันผลแก่หุ้นสามัญอาจจ่ายเป็นหุ้นปันผลก็ได้

ราคาตลาด (Market Price) คือ ราคาหุ้นใดในตลาดหลักทรัพย์ที่เกิดจากการซื้อขายครั้งหลังสุดเป็นราคาที่สะท้อนถึงความต้องการซื้อและความต้องการขายของผู้ลงทุนในขณะนั้น ซึ่งขึ้น

อยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผลการดำเนินงานของบริษัท อัตราเงินปันผลที่คาดว่าจะจ่าย ความมั่นใจของผู้ลงทุนทั่วไปต่อหุ้นนั้นหรือต่อสภาพของตลาดโดยทั่วไป

ราคาปิด (Close Price) คือ ราคาตลาดของหุ้นใดในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายเป็นรายการสุดท้ายของแต่ละวัน

หุ้นสามัญ (Common Stock) คือ หลักทรัพย์ที่บริษัทออกจำหน่ายเพื่อระดมเงินทุนมาดำเนินการ ผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิร่วมเป็นเจ้าของบริษัทมีสิทธิออกเสียงลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อเลือกตั้งกรรมการบริษัทร่วมตัดสินใจในนโยบายการดำเนินงานของบริษัท และร่วมตัดสินใจในปัญหาสำคัญของบริษัท ผู้ถือหุ้นสามัญจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผล (Dividend) เมื่อบริษัทมีผลกำไร มีโอกาสได้รับกำไรส่วนทุน (Capital Gain) เมื่อราคาหุ้นเพิ่มสูงขึ้นตามศักยภาพของบริษัท และมีโอกาสได้รับสิทธิจองซื้อหุ้นออกใหม่ (Right) เมื่อบริษัทเพิ่มทุนขยายกิจการ หากบริษัทเลิกกิจการก็จะได้รับส่วนแบ่งในสินทรัพย์ของบริษัทจากยอดสุทธิหลังจากชำระคืนเจ้าหนี้และพันธะต่างๆ หมดแล้ว หุ้นสามัญมีอีกชื่อหนึ่งว่า Ordinary Share

อัตราปันผลตอบแทน (Dividend Yield) หมายถึง ค่าสถิติที่บอกให้ทราบว่าหากลงทุนซื้อหุ้น ณ ระดับราคาตลาดปัจจุบัน จะมีโอกาสได้รับเงินปันผลคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด การคำนวณหาค่ามีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราปันผลตอบแทน} = \frac{\text{มูลค่าปันผลต่อหุ้น} \times 100}{\text{จำนวนหุ้น}}$$

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ (Rate of Return) หมายถึง ผลประโยชน์ทั้งสิ้นที่ได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ในระยะเวลาหนึ่งของผู้ลงทุนได้ถือครองหลักทรัพย์นั้นๆ ไว้ เรียกว่ารายได้ปัจจุบัน (Current Yield) และรวมถึงมูลค่าส่วนเพิ่มของราคาหลักทรัพย์ ณ วันสุดท้ายของการลงทุนที่เรียกว่า กำไรส่วนทุน (Capital Gain) ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ เงินปันผล และกำไรส่วนทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ความพอใจหรือความสุขของผู้ลงทุนที่ได้ถือครองหลักทรัพย์นั้น

ตารางที่ 1.1 รายชื่อบริษัทในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	ประเภทของธุรกิจ
1	ADVA บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
2	ASL บริษัทหลักทรัพย์แอสเคอเนชั่น จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
3	AST บริษัทหลักทรัพย์เอบีเอ็ม เอ็มโร เอเชีย จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
4	BANP บริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน)	พลังงาน
5	BAY ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
6	BBL ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
7	BEC บริษัทบีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)	บันเทิงและสันทนาการ
8	BECL บริษัทบริการเรือเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ขนส่ง
9	BOA ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
10	BT ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
11	CCET บริษัทเคล-คอมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
12	CNS บริษัทหลักทรัพย์พัฒน์สิน จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
13	CPF บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเกษตร
14	DELT บริษัทเดลต้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
15	DTDB ธนาคารดีบีเอส ไทยธนุ จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
16	EGCO บริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	พลังงาน
17	GOLD บริษัทแผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
18	GRAM บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)	บันเทิงและสันทนาการ
19	HANA บริษัทฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
20	IFCT บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ธนาคาร
21	ITD บริษัทอิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
22	JASM บริษัทจัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
23	KGI บริษัทหลักทรัพย์เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
24	KK บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
25	KTB ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
26	LH บริษัทแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
27	MAJO บริษัทเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	บันเทิงและสันทนาการ
28	NFS บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ธนชาติ จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
29	PTT บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน)	พลังงาน

ตารางที่ 1.1 รายชื่อหุ้นในดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

ชื่อตัวแปร	ชื่อกฎหมายไทย	ประเภทของธุรกิจ
30	PTTE บริษัทปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	พลังงาน
31	QH บริษัทควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
32	RATC บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	พลังงาน
33	SATT บริษัทชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
34	SCB ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
35	SCC บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง
36	SCCC บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง
37	SHIN บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
38	SPL บริษัทสยามพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
39	TA บริษัทเทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
40	TFB ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
41	THAI บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)	ขนส่ง
42	TISSC บริษัทบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทีเอสไอ จำกัด (มหาชน)	เงินทุนและหลักทรัพย์
43	TMB ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	ธนาคาร
44	TPI บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน)	เคมีภัณฑ์และพลาสติก*
45	TPIP บริษัททีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง
46	TTNT บริษัททีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
47	TUF บริษัทไทยยูเนียน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	อาหารและเครื่องดื่ม
48	UBC บริษัทยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บันเทิงและสันทนาการ
49	UCOM บริษัทยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร
50	VNT บริษัทวีนิไทย จำกัด (มหาชน)	เคมีภัณฑ์และพลาสติก

หมายเหตุ: *จัดอยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูการดำเนินงาน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2546: ออนไลน์)